

„Solidarnie o przyszłości- związki zawodowe w obliczu nowych wyzwań”

Łódź 12-14 kwietnia 2024

Sprawozdanie z obrad i dyskusji

Piątek, 12 kwietnia 2024

1. Otwarcie forum przez kol. Dominika Szczukockiego, przywitanie przez p. Rektora prof. Elżbietę Żądzińską i kol. Waldermara Krenz- przewodniczącego Regionu Ziemia Łódzka.
2. Wystąpienie dr hab. Macieja Gduła- Podsekretarza Stanu w MNiSzW:
  - 2.1. Powinny być zmiany w tzw. ustawie Gowina. Obecnie dziekani są powoływani przez Rektora, Senat jest niemy, a Rady Uczelni po stronie Rektorów.
  - 2.2. Ewaluacja pracowników co dwa lata jest za często. Są propozycje by była nawet co 10 lat. Może wprowadzić tzw. „wolny czas ewaluacyjny”, by odsunąć negatywną ocenę o rok, by dać szansę. Co dalej z ewaluacją? Jeśli tak będzie dalej, to zły wyścig będzie trwał. Trzeba też zmienić np. IDUB.
  - 2.3. Niskie nakłady na naukę, u nas niewiele ponad 1% PKB, w innych krajach 2-3 % PKB.
  - 2.4. Wizerunek nauki polskiej jest za słaby, trzeba go wzmocnić i poprawić,
  - 2.5. Co jest celem nauki? Dziś nie jest to szukanie prawdy!!!
  - 2.6. Wprowadzono tzw. podwyżki- 30% i 20 %; docelowo może wszyscy powinni dostać 30 %?
  - 2.7. Dla czasopism naukowych krajowych powinno być jedno forum, by z tego były punkty.
  - 2.8. Nie należy zwalniać pracownika po 20 latach pracy, który ma za mało punktów wg władz, bo to jest rzeczywista strata dla Uczelni,
  - 2.9. Nie niszczyć pracowniczych pasji, ale je wspierać!
  - 2.10. Zła sytuacja z obcymi recenzentami grantów. Znane są przypadki, gdy obcy recenzenci negatywnie oceniają polskie projekty, a potem je sami realizują!
  - 2.11. Na badania podstawowe (statutowe) pieniądze powinny być!
  - 2.12. Rady Główne na uczelniach powinny wiedzieć i uwzględniać, co myślą i czego chcą pracownicy, a nie tylko, czego życzą sobie rektorzy.
  - 2.13. Niskie pensje pracowników nauki, są „deprawacją nauki”,
  - 2.14. Absolwenci- nasz skarb narodowy, powinni zostać w Polsce. Trzeba o nich dbać i zachęcać skutecznie.
  - 2.15. Dydaktyka się ciągle nie docenia, a praca ze studentem nie jest zauważana. Pracownicy dydaktyczni w ogóle nie są doceniani.
3. Dyskusja
  - 3.1. W uzupełnieniu do 2.2. p. rektor poinformowała, że obecnie pośród władz uczelni dyskutowana jest tzw. ewaluacja ewaluacji. Na posiedzeniu KRASP, RDN rektorzy i członkowie innych wysokich gremiów zaproponowali poprawę. Powstał dokument- jest to 14 punktów opracowanych przez najwyższe władze w świecie nauki, który przekazano już do MNiSzW. [Na pytanie, czy p. M.G już go poznał, pan Gduła obiecał, że się dopiero z nimi zapozna].
  - 3.2. Młodzi ludzie odchodzą do korporacji, oczekują szybkich awansów i dobrych płac. Obecnie w nauce pozostało wielu „zwarowanych pasjonatów,, których wyniki, w stosunku do otrzymanych, są doskonałe!!!

- 3.3. Należy zlikwidować Rady Uczelni jako organa decydujące o uczelniach oraz Rady Dziekańskie i Rady Dyscyplin. Powrócić do Rad Wydziałów.
  - 3.4. Wzrost finansów na naukę musi być wyraźny i skokowy.
  - 3.5. Ewaluacja jest wadliwa, koniecznie trzeba ją poprawić.
  - 3.6. Nie dostrzega się dziś różnic pomiędzy kompetencjami, bogatym doświadczeniem a wiedzą. Doświadczenia się nie ceni i rzadko je wykorzystuje.
  - 3.7. Należy się zastanowić, jaki cel mają obecnie uczelnie? Czy ma być to bezduszny wyścig?
  - 3.8. Brakuje forum dla publikacji emerytów. Ten potencjał należy wykorzystać!
  - 3.9. Emerytura pracowników nauki- czy jest możliwość, która by sankcjonowała sytuację, by emerytowany profesor nie był zależny od łaski władz rektorskich? Ci, którzy się czują na silach i tego chcą, powinni wspierać uczelnie swoim doświadczeniem i wiedzą!
  - 3.10. Problemy mają pracownicy zaliczani do dwóch dyscyplin naukowych i pracownicy interdyscyplinarni.
4. Odpowiedzi p. M. Gduli na niektóre pytania z sali:
- 4.1. „Pracownicy uczelni są wspólnotą samorządzącą się” , dlatego p. minister liczy na głosy wsparcia i zaangażowanie ZZ.
  - 4.2. By zwiększyć fundusze na prace badawcze, trzeba więcej pieniędzy, ale trzeba walczyć o te pieniądze w MNiSzW,
  - 4.3. Będzie więcej pieniędzy na NCN. Złem jest finansowanie tylko najlepszych; trzeba wspierać też słabszych. Podwyżki będą także w PAN i generalnie będą częściej.
  - 4.4. Spłaszczanie pensji wymaga dyskusji, trzeba być otwartym.
  - 4.5. W uczelniach artystycznych konieczna jest współpraca z MKiDzN.
- 4.6. Polskie Instytuty Badawcze mają wiele problemów, są pomijane, nie doceniane finansowo. Potrzebna jest debata, by to poprawić.

SOBOTA, 14.04.24

5. Temat wykładu; „ **Aspekty prawne w szkolnictwie wyższym i nauce**”- prof. Mirosław Włodarczyk, UŁ,
- 5.1. Praca na rzecz uczelni. Brakuje regulacji co do pracy badawczej i organizacyjnej. Występuje często **wypalenie zawodowe**. Pracownicy uczelni są grupą zawodową, która w najwyższym stopniu się wypala z powodu braku zarządzania czasem pracy (np. 16h, niekiedy nic nie robimy dodatkowo, a niekiedy po 20 h na dobę). Inne zawody mają uregulowany czas pracy po 8 h. Stąd wynikają napięcia- w pracy i w domu etc.
  - 5.2. Dyskryminacja starszych pracowników w nauce- pozbawieni zostali wraz z wiekiem uprawnień. Nie trzeba w takim jak obecny, trybie, wyrzucać ich z gry wraz ze skończeniem 70. roku życia. Istnieją błędy w zarządzaniu. Starsi nie muszą i nie ograniczają młodszych. Wszyscy mają swoje zadania i potencjał, i te zasoby trzeba wykorzystywać.
  - 5.3. Nierówne traktowanie pewnych grup i w pewnych okolicznościach- np. obcy doktorzy mogą być u nas w gremiach oceniających, a Polacy muszą mieć habilitację. Ci z dużym dorobkiem powinni uczestniczyć w ocenianiu.
  - 5.4. Zadaniowy czas pracy- liczba zadań nie jest określona w godzinach zadań. Nikt nie liczy czasu pracy, a o zatrudnieniu decyduje dydaktyka, ale reforma zmierza do podnoszenia wartości nauki, kosztem dydaktyki.
  - 5.5. Problem kształcenia doktorantów przez mistrzów/promotorów. W recenzjach we wnioskach profesorskich pisze się o wypromowanych doktorach, ale obecna ustawa tego nie wymaga. Dotąd uczelnie na tym się opierały, uważały kształcenie doktorów za swój dorobek. Teraz, o dziwo, prof. zwyczajny nie musi wykształcić doktora. Czy tak powinno być?

5.6. W dyskusji uczestnicy pytali o: bezprawne odbieranie zajęć przez dziekanów, o godziny ponad wymiar pensum (w przypadku choroby, jeśli pracownik je odpracuję, nie powinien tracić wynagrodzenia z tytułu godzin nadliczbowych); o obecność na konferencjach, która wymaga dodatkowej aktywności naukowej i problem odrabiania zajęć tego z powodu; że nie można pogodzić wielu zajęć dydaktycznych z dużą ilością prac badawczych; o potrzebie dopisywania do pensum godzin kontaktowania się ze studentami etc.

6. „**Wsparcie pracowników w trudnych sytuacjach**” (dr Joanna Sztobryn-Giercuszkiewicz) i „**Budowanie odporności psychicznej pracowników uczelni w dynamicznych czasach**” (dr Ewa Worotyńska-Kos).

6.1. Temat wstydlivy dla władz. W 2023 roku w skali kraju notowano 1,5 mln. zwolnień lekarskich z powodu różnych zaburzeń psychicznych. Co 4-ty Polak miał rozpoznanie choroby psychicznej. Powody chorób to lęk, depresja i zaburzenia adaptacyjne. Przyczyny problemów psychicznych to stres, wiele zadań do wykonania w krótkim czasie, złe relacje w grupach i z przełożonymi. Pracownicy są wyczerpani pracą, mają przewlekły stres, **pracodawcy nie dbają o zdrowie psychiczne pracowników.**

6.2. Na politechnice w Łodzi jest biuro ds. osób niepełnosprawnych i wsparcie specjalistów, w tym psychiatrów, terapeutów uzależnień, wsparcie materialne dla niepełnosprawnych i specjalny sprzęt (krzesła, myszki do komputerów, wjazdówki etc.). Są szkolenia w zakresie problemów psychicznych, są grupy wsparcia dla pracowników. **Jest zbyt małe finansowanie !!!!** Konieczne jest wsparcie psychologiczne dla pracowników i studentów; docenianie, motywowanie i nagradzanie, zarządzanie sterem etc. Ogromną rolę w pozytywnym patrzeniu na życie i rozwiązywaniu problemów odgrywa światopogląd i przekonania religijne.

Na koniec uwagi:

1/ W podsumowaniu, które bardzo imponująco wypadło (ponad 100 różnych uczelni z całej Polski, ważne problemy, dobre wykłady) zabrakło wniosków, które obowiązkowo powinny być **spisane, odczytane i przekazane rektorom uczelni, lub przeczytane podczas obrad senatów uczelni w Polsce**, jako formalny efekt Forum. Tam też powinny być określone zadania i postulaty ZZ w obliczu nowych wyzwań, zgodnie z tytułem III Forum 2014.

2/ Szkoda także, że organizatorzy nie pozostawili czasu uczestnikom na spokojne przekazanie pewnych ważkich problemów (np. informacja od p. Krystyny Andrzejewskiej) oraz na oficjalne podziękowanie uczestników Forum, za cały trud zorganizowania tego szczególnego spotkania NSZZ S.

3/ Forum miało bardzo dobrze dobrany i bogaty program sesji. Nie mniej interesujące były propozycje zwiedzania. Cały program oddawał historię i specyfikę nauki i współczesnego miasta Łodzi: świetni przewodnicy (na Księżym Młynie p. przewodnik doskonale trafiła do słuchacza), atrakcje w starym tramwaju z przemiłym motorniczym, stare filmy pokazane w sali kinowej Szkoły Filmowej; pan Kanclerz osobiście z uśmiechem oprowadzający gości Forum; życzliwość w recepcji i sprawna obsługa kelnerska oraz smaczne i ładnie podane dania; poruszające wprowadzenie i homilia o. Józefa Łągwy w dawnym mieszkaniu s. Faustyny, oraz życzliwość sióstr oprowadzających po Izbie Pamięci św. Faustyny. **Szczególne podziękowania kierujemy do wszystkich koleżanek i kolegów, którzy dopracowywali każdy szczegół naszego pobytu, by było nam w Łodzi dobrze!** Dziękujemy za wykłady, dyskusje, życzliwość, opiekę, wspólny czas i modlitwę oraz podwiezienie nas, w niedzielę!

*Przewodniczący i członkowie prezydium NSZZ Solidarność UMK w Toruniu-
I.W., K.K.; S.B.; J.R.; K.S.-T.*